No. 1650

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 24 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 September.

De Tweede Kamer heeft gisteren aan hare lijst van kandidaten voor het prezidentschap, als wij ons niet vergissen, voor het eerst eene politieke kleur gegeven. Alle drie de kandidaten aan den Koning voorgesteld, behooren tot de liberale partij. Een aanzienlijk aantal van leden heeft beproefd om den heer Boreel tot prezident te behouden. Men is daarin niet mogen slagen; alhoewel de heer Boreel slechts twee stemmen minder dan de eerste kandidaat, de heer Dullert, op zich heeft mogen vereenigen. Wij hebben geen het minst bezwaar tegen de keus van den heer Dullert, Het zij verre. Het verdienstelijk lid vereenigt vele hoedanigheden, die den prezident der Kamer passen. Alleen zien wij niet gaarne, dat men aan de keus van een prezident eene politieke kleur geeft. Daaruit is geen voordeel te trekken; en kan alligt eenig kwaad ontstaan. Wij weten wel dat men in Frankrijk en elders op het Vasteland steeds de praktijk heeft gevolgd, dat de prezident gekozen werd in den zin der ministeriëele meerderheid, en dat menig gouvernement daarvan eene kabinets-quæstie heeft gemaakt. Het is er niets te beter om. Het bewijst slechts dat daar partijschap meer geldt dan gemoedelijkheid. En zoo ver is het bij ons, naar wij vertrouwen, niet gekomen. Wij hopen niet, dat men ten onzent ooit de praktijken zal invoeren, die wij b. v. op dit oogenblik in België zien doordrijven. Naar luid van het ministeriëele blad de *Indépendance* zal het gouvernement eene kabinets-quæstie maken van de al of niet herbenoeming tot prezident van den heer Verhaegen. Nu heeft die heer Verhaegen bij de jongste verkiezingen de behoudende partij op de schandelijkste wijze in een openbaar stuk beleedigd, zoodat het gouvernement van de behoudende partij vordert, dat zij, of haren publieken beleediger tot prezident zal herkiezen, of een nieuwe ministeriëele krisis zal veroorzaken. Dat is een ongehoord misbruik maken van omstandigheden, waarbij aan geen gemoedelijkheid te denken valt.

God behoede ons voor zulke verregaande partijschap. De heer Dullert is een gemoedelijk man, gelijk de heer Boreel dat is. Hij zal met waardigheid en onpartijdigheid voorzitten, als Zijne Majesteit hare keus op hem doet vallen, gelijks zulks te verwachten is.

Men schrijft ons uit Dusseldorf:

»Op Maandag 20 September vierde een van Duitschlands eerbiedwaardigste geleerden, de beroemde Dr. Binterim, pastoor van Bilk en de voorstad van Dusseldorf, zijn vijftigjarig priesterfeest. Reeds sedert 48 jaren was die gemeente in het bezit van dezen goeden herder, die op denzelfden dag, 73 jaren geleden, te Dusseldorf het licht zag.

»Niet zelden is aan schijnbaar op zich-zelve staande lotgevallen van bijzondere personen meer dan individuele waarde verbonden. Zij zijn de krachtige uitdrukking van verheven denkbeelden, lichtpunten waarin zich een levens-idee uitspreekt.

»Toen omstreeks [illegible] jaren geleden het kruttaal geweld de heiligste regten schond in den persoon van den eerwaardigen Keulschen Aartsbisschop Clemens August, had ook de moedige Binterim eene eerste plaats onder de kampvechters der kerkelijke vrijheid; eene strenge gevangenis van zes maanden in de vesting *Wesel* was zijn deel. En nu, terwijl eene regering, die zich het diepst heeft moeten vernederen voor de oproer-eischen van 1848 en in de zoo verdrukte Katholijken haar steun, hare trouwste onderhoorigen vond; terwijl die regering naauwelijks de vrees voor de rustelooze demagogen meent te kunnen afleggen, smeedt zij nieuwe aanslagen op de vrijheid der Katholijke Kerk. Dit getuigen de laatste besluiten van eenige harer ministers, waartegen de Pruissische Kerkvoogden met kracht protesteerden.

»Het feest van den doorluchtigen Binterim is ons reeds daarom meer dan eene hulde aan den persoon gebragt. Die onafzienbare menigte, die uitbundige vreugde, die hartelijke en ongekunstelde geestdrift van geheel eene bevolking, die deelname van eene menigte der uitstekendste mannen van Duitschland — zij getuigen dat een beginsel werkte, dat het een idee, een levens-idee, gold, waarvan tot geenen prijs afstand mag gedaan worden. Van alle zijden riepen in de voorstad en in Bilk eerebogen, festoenen en opschriften, dat den moedigen *Kampvechter* feest werd gebragt. De witte vlag op den top der parochiekerk wuivende, met dit veelbeteekenend opschrift: DR. BINTERIM, verkondigde stilzwijgend maar krachtvol de *beteekenis* van dien naam.

»Reeds in den avond van den 19 September uitte zich de algemeene geestvervoering door eene onafzienbare menigte in fakkeloptogt, als een vurige slang door de breede straten der voorstad, naar het in den vollen zin des woords nederig pastoriehuis heenkronkelend, en zich daarna in luid gejuich en muziekgeschal lucht gevend in een herhaald: *Er lebe hoch!*

»Den volgenden dag had de indrukwekkende kerkelijke plegtigheid plaats, waarop volgden de officiëele gelukwenschen van Z. Doorl. Hoogw. Mgr. Brinkman, Wij-Bisschop van Munster, van de gemeentenaren, van de hoogeschool van Leuven, de geestelijkheid van het Dekanaat Dusseldorf, den burgemeester van Dusseldorf, de beide *Pius-Vereine* van Neuss en Dusseldorf, enz. enz. Schriftelijke gelukwenschen werden gedaan door Z. Emin. den Kardinaal-Aartsbisschop van Keulen, en hunne Doorl. Hoogw. de Bisschoppen van Leitmeritz, Munster, Mainz, Spiers, Chersonesus, Brugge, enz., de theologische faculteit der Hoogeschool van Praag, enz., enz.

»De Leuvensche Hoogeschool benoemde den feestvierenden grijsaart tot *Doctor ad honores* in het kerkelijke regt, en onder de vele en prachtige geschenken merkte men vooral op een gouden kelk, hem door de gemeente geschonken, met het opschrift: *Certamen forte dedit illi, ut vinceret*, overreikt door den Baron von Loë, prezident van het tot regeling der plegtigheden uit de gemeente benoemd komité. Onder de menigvuldige uit alle oorden toegestroomde gasten bevonden zich ook Mgr. de Wij-Bisschop van Munster, twee hoogleeraren der Leuvensche Universiteit, de heeren Beelen en Feije, de beroemde Busz uit Frankfort, de heeren Knopp, prof. te Trier, de president van het hof van appèl te Keulen, von Schmitz, enz., enz.

»Aan den feestdisch, waaraan 200 personen, onder welke een twintigtal Protestanten, deelnamen, werden onder andere luid toegejuichte toasten de eerste gebragt aan Z. M. den Koning van Pruissen door Mgr. den Wij-bisschop van Munster, de tweede aan Z. H. den Paus, als beginsel en middelpunt der eenheid, door Hofraad Busz, door een daverend gejuich en driewerf *Hoch* gevolgd. Ook buiten de zaal der feestviering werd onophoudelijk den jubilaris eere gebragt.

»Onder de aanwezige gasten bevonden zich twee eerwaardige grijsaarts, die reeds vroeger hun gouden priesterfeest hadden gevierd en in den morgen den feestvierenden priester hadden geassisteerd. Beiden waren bij hun gouden jubelfeest door den Koning gedekoreerd geworden. Niet alzoo de oude Binterim. De gansche katholijke bevolking van Duitschland acht er hem, voorwaar, niet minder om. Hij is sedert 1826 ridder van den Gouden Spoor, dat wil zeggen, ridder van Zijne Heiligheid; dat is genoeg. *Er lebe hoch!*"

Wij deelen heden het slot mede der algemeene beschouwingen van het voorloopig verslag der kommissie van rapporteurs uit de Tweede Kamer, over het wetsontwerp tot regeling van het Armbestuur. Aldus dan die leden der Kamer, die met dat wetsontwerp in meerdere of mindere mate ingenomen zijn:

„§ 5. Ook in de bezwaren, aan de Memorie van Toelichting ontleend, konden deze leden niet deelen, of daaraan ten minste zulk een overdreven gewigt niet hechten, als door de tegenstanders gedaan werd. Sommige der gegispte uitdrukkingen in die memorie lieten eene allezins bevredigende opvatting toe. Als bijv. de wet eene wet van overgang wierd genoemd, dan kon en behoorde dit zoodanig te worden verstaan, dat bij de wet nog geen bepaald, in allen opzigte consequent stelsel aangenomen, maar alleen de overgang bedoeld werd uit den verwarden ongeregelden staat van zaken, die thans vooral met opzigt tot de diakonien bestaat, tot eenen beteren toestand. De wet zou, gedurende een zeker aantal jaren met beleid, maar tevens met de noodige klem toegepast, het terrein zuiveren, en daardoor den wetgever in staat stellen, om voor de latere bepaalde regeling van het armbestuur eene goede keuze te doen. Dan eerst zou, op grond der verkregene ondervinding, de zaak van het armwezen voor goed worden geregeld, waarbij dan geenszins de keus zich tot het omhelzen van het stelsel der wettelijke liefdadigheid of het vestigen van een geheel burgerlijk armbestuur zou behoeven uit te strekken, maar ook zeer wel, omdat dit in het welbegrepen belang van den Staat noodig en nuttig werd gekeurd, meerdere vrijheid aan de kerkelijke en bijzondere armbesturen zou kunnen worden verzekerd.

„Evenzoo liet zich de uitdrukking *goed der armen* volkomen verdedigen. Zij is door de Regering geenszins in dien zin gebruikt, als of de gezamenlijke armenfondsen als het eigendom der armen konden worden beschouwd, waarvan zij hun aandeel konden eischen, maar in dien zin, dat deze fondsen, als ter ondersteuning der armen bestemd, aan die bestemming niet mogen worden onttrokken, en dat vermits de armen zelven voor het rigtig beheer dier goederen niet kunnen zorgen, de Staat verpligt is, die zorg op zich te nemen. Zoo opgevat is de uitdrukking volkomen juist en kan hare gepastheid met het gezag van VOET en vele andere regtsgeleerden, die insgelijks van de *bona pauperum* spreken, en zelfs met dat van het Burgerlijk Wetboek (art. 925), worden gestaafd.

„Intusschen konden de meeste voorstanders der wet ontveinzen, dat de zoo even vermelde, maar vooral ook de verder in § 2 aangeduide gezegden der Memorie van Toelichting er toe hadden bijgedragen, om de wet uit een ongunstiger oogpunt te doen beschouwen, dan zij verdient. Eenige geruststellende verzekering omtrent den aan die gezegden te hechten zin, en dus ook omtrent de ware inzigten der Regering betrekkelijk de regeling van het armbestuur werd door hen daarom wenschelijk en nuttig gekeurd; en daar de tegenstanders zulks niet minder noodzakelijk achtten, vereenigde zich eene groote meerderheid in het denkbeeld, om die opheldering met eenigen nadruk van de Regering te vragen. Er waren echter leden, die zoo iets niet noodig keurden, ook omdat bij onze staatsinrigting, onder welke iedere voorgedragene wet, vóór zij tot stand komt, nog aanmerkelijk kan worden gewijzigd, gezegden der Memorie van Toelichting geenszins beslissend voor de waarde eener wet geacht kunnen worden."

§ 6. De tot nu toe medegedeelde wisseling van denkbeelden over de hoofdstrekking der wet leidde tot de opmerking, dat over de wijze waarop aan art. 195 der Grondwet uitvoering moest worden gegeven, onder een zeer aanmerkelijk deel van de leden der Kamer geenszins zulk een onoverkomelijk verschil van gevoelen heerscht, als bij den eersten opslag scheen. Zoodra men toch erkende, dat de wet op het armbestuur ook bepalingen omtrent de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid kon en moest bevatten, was men zoo ver niet verwijderd van degenen, die met de Regering meenen, dat het woord *armbestuur* in het genoemde grondwetsartikel alle instellingen van weldadigheid zonder onderscheid omvat, en dat dus bij de wet regelen voor al die instellingen moeten worden gesteld. Het verschil bleef dan alleen, hoe ver die regelen, wat de kerkelijke en bijzondere armbesturen betreft, mogen gaan. Er bleef tevens eene hoofdzwarigheid te overwinnen, namelijk in hoe ver de burgerlijke wetgever regelen kon stellen voor de kerkelijke armbesturen, zonder botsing te doen ontstaan met de bevoegde kerkbesturen, naar wier voorschriften, ook volgens de uitdrukkelijke bepaling van art. 5 van het ontwerp, de hier bedoelde instellingen van weldadigheid worden beheerd. Tot wegneming dezer laatste zwarigheid werd door sommigen het denkbeeld geopperd, dat de Regering, alvorens aan hare voordragt verder gevolg te geven, over de bepalingen, die de kerkelijke armbesturen betreffen, met de besturen der onderscheidene kerkgenootschappen in overleg trad. Dit denkbeeld werd echter door de groote meerderheid dadelijk verworpen. Men noemde het bij den tegenwoordigen staat van organisatie van onderscheidene kerkgenootschappen hier te lande onuitvoerlijk, en tevens onaannemelijk, omdat van zoodanig overleg, in plaats van overeenstemming, niets dan botsing en verdere verwijdering te verwachten was.

„§ 7. Meer bijval vond een ander, in eene der Afdeelingen tot wegneming van het verschil over de hoofdstrekking der wet geopperd denkbeeld. Een der leden herinnerde, dat de Regering zelve op meer dan éene plaats, èn in het wets-ontwerp èn in de Memorie van Toelichting, hare bedoeling had aan den dag gelegd, om de vrijheid van kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid zooveel te eerbiedigen, als slechts eenigzins met hare inzigten omtrent het brengen van meerdere eenheid en zamenwerking in de pogingen tot leniging der armoede was overeen te brengen. Het hoofdbezwaar van zeer velen was nu echter, dat die bedoeling reeds dadelijk door de voorschriften van de eerste artikelen der wet in de schaduw werd gesteld, in zoover daarbij al de instellingen van weldadigheid op éene lijn geplaatst en evenzeer onder het Staats-armbestuur betrokken worden. Zoo doende ging een beginsel verloren, aan welks behoud groot gewigt moest worden gehecht, namelijk dat de Staat, terwijl hij eene regeling in den uitgestrektsten zin, over de van hem uitgaande armbesturen kan tot stand brengen, de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid niet dan aan *toezigt* kan onderwerpen; een toezigt, dat, zijns inziens, uit het algemeen politieregt van den Staat voortvloeit, en waaronder zeer zeker ook het regt is begrepen, om van de kerkelijke en bijzondere

instellingen opgaven en mededeelingen te vorderen, bijv. om dubbele bedeeling voor te komen.

Het bedoelde lid had gemeend eene poging te moeten wagen, om te doen zien, dat het aangeduide hoofdbezwaar weg te nemen was, zonder dat daarom geheel de voorgedragene wet, welker tot-stand-brenging hij om velerlei redenen wenschelijk achtte, omver behoefde te worden geworpen. Hij legde dien ten gevolge eene geschrevene en onderteekende nota over waarin eene redaktie werd medegedeeld, die, zijns inziens, aan het opschrift van de eerste afdeeling der wet en aan de drie eerste artikelen daarvan kon worden gegeven. De kommissie van Rapporteurs heeft gemeend, deze nota van wijziging met welke verscheidene leden der Afdeeling, waarin zij ter tafel is gebragt, verklaard hebben zich zeer wel te kunnen vereenigen, aan dit verslag te moeten hechten.

Tot opheldering van dit stuk zij hier nog bijgevoegd, dat het lid, van wien het afkomstig is, daarin de instellingen, die, naar zijn denkbeeld, onder het bestuur van den Staat zouden blijven, meer bepaald instellingen van *onderstand* heeft genoemd, niet slechts om ze van de bijzondere instellingen van weldadigheid te onderscheiden, maar vooral opdat de wet het verwijt zou ontgaan van ten aanzien der eerstgenoemde instellingen tot het stelsel van wettelijke weldadigheid te leiden. De verdere wijzingen in de drie eerste artikelen schijnen door hetgeen elders in dit verslag wordt opgemerkt, genoegzaam opgehelderd.

„Het spreekt eindelijk van zelf, dat indien het door den steller der nota aangegeven stelsel hetzij door de Regering, hetzij later door de Kamer mogt worden omhelsd, dit stelsel in volgende artikelen van het wetsontwerp zou moeten worden doorgevoerd. Naar zijn gevoelen zou daaruit de wijziging volgen der artt. 5 (in verband met 16), 6, 8, 9, 12, 15, 16, 17, 18—21, 27, 38, 43, 53, 66, 98 en misschien van nog eenige andere. De aard en de omvang van het *Staatstoezigt* over de instellingen van weldadigheid zouden voorts hier of daar meer bepaald moeten worden uitgedrukt. Naar het schijnt zou art. 16 voor de omschrijving van het Staatstoezigt, zoo als hij dit begrijpt, het meest geschikt zijn."

Tot zooverre de algemeene beschouwingen van het algemeen verslag. In een volgend Nommer onze aanmerkingen. Thans echter volge nog de Nota van den heer Blaupot ten Cate:

„Art. 1. De Staatszorg omtrent de armen onderscheidt zich in eigenlijk bestuur en in toezigt, die gezamenlijk alle instellingen van onderstand en weldadigheid, en de gestichten en inrigtingen tot opneming van bedelaars en landloopers, omvatten.

„Art. 2. Instellingen van onderstand en weldadigheid zijn die, welke zorg voor behoeftigen, in of buiten gestichten, ten doel hebben.

„Art 3. Het Staatsbestuur gaat over: *a*. Staats-, provinciale of gemeente-instellingen, uitsluitend door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd; *b*. instellingen van gemengden aard, in welker regeling door de burgerlijke overheid en van wege eene kerkelijke gemeente, gezamenlijk wordt voorzien.

„Het Staatstoezigt gaat over: *c*. instellingen eener kerkelijke gemeente, bestemd voor de behoeftigen eener bepaalde godsdienstige gezindte, [illegible] meente geregeld en bestuurd; *d*. instellingen, zoowel om de armoede te voorkomen als te lenigen, uitsluitend door bijzondere personen, of door bijzondere niet kerkelijke vereenigingen, of ook met behulp van de burgerlijke overheid, opgerigt, geregeld en bestuurd."

Het ontwerp-adres van antwoord der Eerste Kamer op de Troonrede, gelijk het door de Kommissie vastgesteld is, luidt als volgt:

SIRE!

§ 1. De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft met de meeste belangstelling van Uwe Majesteit vernomen, dat het Vaderland steeds in voorspoedigen toestand verkeert.

§ 2. Zij stelt op hoogen prijs de voortdurend goede verstandhouding van Nederland met de Mogendheden, blijkbaar uit de bewijzen van vriendschap en achting door vreemde Regeringen geschonken, en wederom bevestigd door het aanzoek tot Uwer Majesteits bemoeijing, om in het Japansche Rijk het stelsel van uitsluiting te doen wijzigen.

§ 3. Wenschelijk acht zij het, dat de betrekkingen van dit Rijk met andere Landen zich meer en meer uitbreiden, en dat het aan de wijsheid van Uwer Majesteits Regering gegeven zij, de eer en de belangen der Natie te bevorderen, wanneer het sluiten van verdragen vereischt wordt.

§ 4. Bijzonder waardeert zij de getuigenis, welke Uwe Majesteit aangaande zee- en landmagt heeft kunnen afleggen, en brengt hare hulde aan den moed en het beleid door beiden in Oost-Indie nogmaals aan den dag gelegd.

§ 5. Wanneer de Kamer daarbij het oog vestigt op de geruststellende mededeelingen betreffende de Overzeesche bezittingen en kolonien van het Rijk, dan gevoelt zij zich op nieuw gedrongen om in den gunstigen staat dier vaderlandsche belangen en betrekkingen ruime stof tot dankbaarheid te erkennen.

§ 6. Wij verheugen ons in de verzekering, dat de provinciale en gemeentebesturen doeltreffend medewerken bij de toepassing onzer onlangs gevestigde instellingen.

§ 7. Wij hopen, dat de arbeid, welke de verbetering der rivieren ten doel heeft, onafgebroken zal kunnen worden voortgezet.

§ 8. Moge eene gewenschte ontwikkeling van den landbouw, de fabriekmatige nijverheid, de scheepvaart en den handel, opgewekt door den ondernemingsgeest der ingezetenen, het bewijs leveren, dat de zorg besteed aan die gewigtige belangen, door het opheffen van belemmeringen en het bevorderen der middelen van gemeenschap, niet onvruchtbaar blijft.

§ 9. De mededeeling aangaande den gunstigen toestand der geldmiddelen was der Kamer hoogst aangenaam. Zij is bereid hare medewerking te verleenen tot het beramen van maatregelen betreffende 's Rijks schuld, waartoe zij hoopt dat de omstandigheden weldra de gelegenheid zullen aanbieden.

§ 10. De ontwerpen van wet op nieuw door Uwe Majesteit aan de Vertegenwoordiging voor te dragen, worden met andere, wier indiening de Grondwet zoo bepaald voorschrijft, of het belang des Vaderlands vordert, met toenemend verlangen door ons te gemoet gezien.

§ 11. Hoe veelomvattend onze taak zij, Sire, wij vertrouwen met Uwe Majesteit, dat het gemeen overleg der Kroon met 's Volks Vertegenwoordiging, onder den zegen des Allerhoogsten, tot gunstige uitkomsten zal leiden.

Hulde aan Dr. Newman.

„Wij zijn van meening dat er aan de regtspleging in ons land eene bedenkelijke wonde is toegebragt, en dat de Roomsch-Katholijken voortaan maar al te veel grond zullen hebben om te zeggen, dat er hier voor hen geen regt is, zoodra de protestantsche gevoelens van gezworenen en regters mede in het spel komen." *The Times.*

Bedrag der vorige opgave	*f*	764.12
Van eenige vrienden te Tilburg, onder het devies: *Aan Dr. Newman moet regt wedervaren, ten spijt zijner veroordeelaars.*" Een koupon groot N°. 150045 2½ pCt. W. S. 1 Julij 1852.	"	12.37½
Van N. N. uit het Westland	"	3.00
	f	779.49½

Men verneemt, dat de heer van Sonsbeeck gisteren den Koning zijn ontslag heeft gevraagd als minister van buitenlandsche zaken en voor de zaken der R. Kath. Eeredienst.

Aan de gemeente-besturen, wien zulks mogt aangaan, is te kennen gegeven, dat, na 31 December dezes jaars, het visum van het departement van kolonien niet zal worden verleend op certifikaten van Nederlandschen oorsprong van lakens en andere wollen stoffen, indien daarbij niet is vermeld de inhoud der getuigschriften, bedoeld bij Zr. Ms. opgemeld besluit van 1°. Junij 1820.

De derde algemeene vergadering van deelhebbers in de Drentsche kanaalmaatschappij zal morgen den 24 dezer te Meppel plaats hebben. Behalve de verkiezing der aftredende kommissarissen, zal er een voorstel ter tafel komen, ten einde kommissarissen, gemagtigd worden eene overeenkomst met Hooge Regering aan te gaan, waarbij de maatschappij zou kunnen afzien van het maken van een zijkanaal naar Coevorden en van een scheepvaartkanaal naar Beilen, en om in geval van gunstige beschikking van Z. M. ten laste der maatschappij eene som van *f* 300,000, of zoo veel minder als noodig zal blijken te zijn voor de uitvoering van het werk, te negotieren tegen eene rente van 4½ pCt. 's jaars met geregelde aflossingen, zoo de benoodigde som niet op gunstiger voorwaarden te bekomen is en daarbij als onderpand te verbinden de bij art. sub. *a* en *b* van [illegible] en daar naar behoorende gebouwen en erven der maatschappij.

De maatschappij van landbouw, tuinbouw en veeteelt in het arrondissement Breda, in het jaar 1851 opgerigt en thans reeds 800 leden tellende, zal morgen 24 September daar ter stede hare eerste algemeene vergadering houden, gepaard met eene tentoonstelling van voortbrengselen van land- en tuinbouw, alsmede van vee en werktuigen.

Het genootschap voor landbouw en kruidkunde te Utrecht heeft eene tentoonstelling van voortbrengselen van landbouw en kruidkunde en eene van vee uitgeschreven. De eerste zal worden gehouden in het Maliehuis van 24 tot en met 20 Sept. de tweede in de Maliebaan op 25 September.

De raad van de Engelsche Koninklijke Landbouwkundige Maatschappij heeft eene premie van £ 1000 benevens de gouden eerepenning uitgeloofd aan den ontdekker van eene bemesting, die in vruchtbaarmaking gelijk staat met de peruaansche Guano, en waarvan eene onbepaalde voorraad geleverd kan worden aan de Engelsche pachters, tegen den prijs van £ 5 per ton.

Uit een staat der Nederlandsche reederij in 1851 blijkt, dat zij bij het opmaken van dien staat bestond uit 1533 schepen, waaronder 1455 metende 194,599 lasten, en 78 met onbekende maat. Voorts dat zij telt 76 schepen van 1—25, 357 van 25—50, 377 van 50—100, en 567 boven de 100 lasten.

'sGRAVENHAGE, 22 Sept. Z. Exc. de baron von Maltitz, Russisch minister bij het Nederl. Hof, is van zijne reis naar het buitenland in deze residentie teruggekeerd.

— Heden zijn de ratifikatien uitgewisseld van het verdrag tusschen Oostenrijk en de Nederlanden gesloten, betrekkelijk de uitlevering van boosdoeners.

— De Koning zal zich aanstaanden Zondag naar het Loo begeven, en zal er, naar men verzekert, omstreeks acht dagen verblijven.

— Z. K. H. Prins Hendrik vertrekt morgen uit de residentie naar Soestdijk, van waar Hoogstdezelve zich Zaturdag naar Luxemburg zal begeven.

— De generaal baron van Spengler, voormalig minister van oorlog, is in deze stad aangekomen en aan het hotel de Oude Doelen afgestapt.

STATEN-GENERAAL.
EERSTE KAMER.
Zitting van Woensdag 22 September.

Ten half twee ure wordt de zitting hervat.

Tot leden der huishoudelijke kommissie gedurende de tegenwoordige zitting worden gekozen de heeren: de Braauw met 19 en Blankenheim met 14 van de 26 stemmen.

Tot leden van de kommissie voor de stenographie zijn door den voorzitter benoemd, de heeren de Braauw, van Aylva van Pallandt en van Rijckevorsel.

De kommissie tot het opstellen van een ontwerp-adres in antwoord op de troonrede heeft haar verslag uitgebragt en een gewijzigd ontwerp ingediend. De voorzitter stelt voor de beraadslagingen over het ontwerp-adres te bepalen op overmorgen, Vrijdag ten 11 ure. Op voorstel van den heer Cost-Jordens wordt echter bepaald de diskussien te doen plaats hebben op morgen, Donderdag ochtend 10½ ure. Tot dien tijd is de Vergadering gescheiden.

(Het ontwerp-adres is nog niet rondgedeeld).

BUITENLANDSCHE BERIGTEN
FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Sept. De dagbladen nemen alle in haar geheel de aanspraak over, die de Prins President gisteren gehouden heeft bij de onthulling te Lyon van het ruiterstandbeeld van Keizer Napoleon.

Die aanspraak, die met veel overleg is opgesteld, wordt deswege door velen bewonderd. De Prins doet daarin, gelijk reeds is gemeld, hoofdzakelijk uitkomen dat hij voor zich den titel van *Keizer* niet begeert, dan alleen in geval het bevorderlijk mogt zijn aan het doel, dat hij zich voor Frankrijks duurzaam geluk, rust en welvaart, heeft voorgesteld. De aanspraak luidt aldus:

»*Lyonnezen!*"

»Uwe stad is altijd verbonden geweest aan de merkwaardige voorvallen in de verschillende tijdperken van het leven des Keizers. Gij hebt hem als konsul begroet, toen hij aan gene zijde der bergen nieuwe lauweren ging plukken; gij hebt hem als magtig Keizer begroet, en toen Europa hem naar een eiland had verbannen, zijt gij hem wederom in 1815 het eerst als Keizer te gemoet gesneld.

»Zoo is ook heden uwe stad weder de eerste, die een standbeeld voor hem oprigt. Deze gebeurtenis heeft eene groote beteekenis. Men rigt ruiterstandbeelden alleen voor souvereinen op, welke geregeerd hebben; daarom ook hebben de vorige regeringen geweigerd deze [illegible]

»En toch, wie was wettiger souverein dan de Keizer, die drie malen verkozen is door het volk, gewijd door het Hoofd der Kerk, en erkend door al de mogendheden van het Vasteland van Europa, welke zich met hem verbonden, zoowel door de banden der staatkunde als door die der bloedverwantschap?

»De Keizer was de bemiddelaar tusschen twee vijandige tijdvakken; hij vernietigde het oude regeringsstelsel, maar behield het goede, dat dit stelsel bevatte; hij doodde den revolutionairen geest, ofschoon hij alom de weldaden der omwenteling deed zegevieren: ziedaar waarom zij die hem deden vallen, weldra hunne zegepraal bejammerden; wat hen betreft, die hem verdedigd hebben, is het noodig dat ik herinner, hoevelen zijn val beweend hebben.

»Zoodra derhalve het volk zich zijne keuze vrijgelaten zag, heeft het de blikken gevestigd op den erfgenaam van Napoleon, en om dezelfde reden heeft zich langs den geheelen weg van Parijs naar Lyon, alom op mijn weg, de eenparige kreet van *leve de Keizer!* verheven. Maar deze kreet is in mijne oogen veel meer eene herinnering, die mijn hart treft, dan eene hoop, die mijn trots streelt.

»Als een getrouw dienaar mijns lands, zal ik immer slechts één doel hebben, om namelijk in dit groote land, door zoovele bewegingen en door zoo vele utopien geschokt, een vrede te grondvesten, steunende op eene verzoening der menschen, en op de onwrikbare vastheid der beginselen van gezag, van zedeleer, van liefde voor de arbeidende en behoeftige klassen, van nationale waardigheid.

»Ter naauwernood hebben wij de oogenblikken van krisis verlaten, waarin, door de verwarring van de beginselen van het goed en kwaad, de bestgezinde gemoederen zich hebben laten medeslepen. De voorzigtigheid en de vaderlandsliefde vorderen in dergelijke omstandigheden, dat de natie tijd tot nadenken hebbe, voor dat zij eene beslissing neme omtrent hare toekomst; en het is nog moeijelijk voor mij te weten onder welken naam ik de meeste diensten kan bewijzen.

»Indien de nederige titel van President de zending kon gemakkelijk maken, welke mij was toevertrouwd en voor welke ik niet ben terug gedeinsd, dan zal ik niet, uit persoonlijk belang, dezen titel wenschen te verwisselen tegen dien van Keizer."

»Leggen wij dan op dezen steen onze hulde aan een groot man neder; daardoor wordt de roem van Frankrijk en de edelmoedige en dankbare gezindheid des volks

verheerlijkt; het is het bewijs leveren van de gehechtheid der Lyonnezen aan onvergankelijke herinneringen."

De aanspraak werd door de luidruchtigste toejuichingen en de duizendwerf herhaalde kreten van leve de Keizer! beantwoord.

Men heeft het gerucht verspreid dat in de zuidelijke departementen een opstand was uitgebroken, en dat te Lyon de kreet *Leve de Republiek* was gehoord. Doch het verdient weinig geloof. Gisteren morgen heeft de Prins President Lyon verlaten; hij is naar het departement Isère vertrokken, en werd des avonds te Grenoble verwacht.

— De Prins-President heeft te Lyon aan zijne tafel vereenigd Mgr. de Bonald, Kardinaal-Aartsbisschop van Lyon, den graaf della Marmora, door de Koning van Sardinië naar den Prins gezonden, om hem uit naam van Z. M. hulde te bewijzen, alsmede den heer Paleocapa, minister van openbare werken te Turijn, en een groot aantal ambtenaren en aanzienlijke inwoners der stad.

— Ontzettend zijn de berigten die men uit de Elsas ontvangt aangaande de overstroomingen van den Rijn nabij Straatsburg en elders. De stad zelve had door het bezwijken eener dijk veel geleden en reeds vijf dorpen waren onder water gezet. Er zijn vensters en beddegoed aangedreven; een winkelmeisje is door den snel opkomenden vloed uit het huis van hare meesteres gespoeld en door den stroom verzwolgen.

Uit Zwitserland verneemt men mede zeer onrustbarende tijdingen van overstrooming. De stad Iverdun, is gelegen in eene vallei die geheel onder water staat, zoodat de stad er zich als een eiland in voordoet.

Nadere berigten omtrent de overstrooming van den Rijn in de omstreken van Straatsburg luiden treurig. De omstreken zijn over eene uitgestrektheid van 40 mijlen overstroomd, 6 dorpen zijn onder water gezet, en een 7de is door een uitgestrekt meer omgeven. De dijk van Robertsau is doorgebroken, die van Altenheim loopt gevaar, alsmede die te Neuhoff en Lac du Magistrat. Alle autoriteiten zijn naar de plaats des gevaars gesneld; alle pogingen worden aangewend om de bedreigde waterkeeringen te behouden en te versterken. Gisteren namiddag ten drie ure was gelukkig het water iets vallende [illegible] den. In Zwitserland [illegible] kantons door de overstrooming geleden.

— Bij besluit van 19 dezer is de heer Dunette benoemd tot direkteur van het bijkantoor der Fransche bank te Amiens.

— Dezer dagen zal alhier een kongres gehouden worden, waaraan de afgevaardigden der spoorwegmaatschappijen uit Italie zullen deelnemen, en waarin over de vereeniging der Fransche spoorwegen met de verschillende [illegible] beraadslaagd worden.

— Te Tingry (Pas de Calais) zijn gouden munten gevonden op eene hoeve, gelegen ter plaatse van een oud bosch, dat voor 15 jaren ontgind is. In April jl. vond een arbeider bij het omploegen van een stuk grond een groot goudstuk, en maakte door ophooping van eenige aarde, een teeken op de plaats van dezen vond; nadere onderzoekingen bleven echter zonder uitkomst.

Onlangs, na den oogst van het koren op die plaats, zeide de schaapherder der hoeve tot den zwijnenhoeder: »Gij herinnert u dat daar ginds, bij dien hoop aarde goud gevonden is: ga daar eens graven, ik zal op uwe varkens passen en de opbrengst zullen wij zamen deelen." Het kind begaf zich daarhenen en ziet iets aan zijne voeten glinsteren; het is een groot en prachtig stuk goud. Hij woelt de aarde om en vindt nog drie andere, maar in weerwil der afspraak, bewaart hij zorgvuldig het geheim, en des anderendaags keert hij met zijne kudde naar den schat terug, zaait daar eenige boonen, waarmede hij zijne zakken gevuld had, en overdekt die met een weinig aarde. De daardoor uitgelokte zwijnen stellen zich aan het werk en die boonenzoekers veranderden eensklaps in ware goudzoekers; want de kleine zwijnenhoeder vindt door hunne tusschenkomst nog zestien goudstukken en een aantal zilveren. Zes en tw[illegible], hadden opgemerkt dat de jongeling een tijd lang den grond had omgewoeld; deze liepen toe, om hun aandeel in den gouden schat te genieten, en vonden nog vele, zoo gouden als zilveren medailles. Eenige dier stukken zijn naar Frethun gebragt.

MADRID, 16 Sept. Thans bevinden zich de uitgevers van de onlangs veroordeelde dagbladen reeds sinds eenigen tijd in hechtenis, ofschoon zij onder borgtogt hunne invrijheidstelling hebben verzocht.

— Men heeft reeds een aanvang gemaakt met den verkoop van de geestelijke goederen, waartoe het konkordaat magtiging had verleend.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Sept. Een officieel berigt in de Londensche bladen van gisteren voorkomende, zegt stellig dat het lijk van den Hertog van Wellington van staatswege zal worden ter aarde besteld; doch er zijn hieromtrent nog geen bepaalde schikkingen vastgesteld. De eenige zoodanige begrafenis, die het tegenwoordige geslacht beleefd heeft, is die van den admiraal Nelson.

— De heer Pugin, de beroemde bouwkundige die is komen te overlijden, heeft een groot getal kerken en katholijke kapellen in het Vereenigd Koningrijk gebouwd. Zijn grootste werk was de Roomsch. Katholijke hoofdkerk van St. Georges-field te Southwark. Hij leed eenigen tijd aan zinsverbijstering ten gevolge van de vermoeijenis zijner betrekking. Hij heeft meer dan 20,000 £ van zijne penningen voor de kerk van Ramsgate besteed. De toren van die kerk is genoemd de toren van Pugin.

— Berigten uit New-York zijn gisteren te Liverpool aangebragt; zij loopen tot den 8 dezer. Voornamelijk spreken zij over Californie, waar de goudmijnen nog steeds een aanzienlijk getal personen uit alle oorden der wereld doen heenstroomen; zoo zijn er reeds 30,000 Chinezen heen getogen, en de Chinesche huizen en tenten schijnen aan de rivieroevers als bij tooverslag uit den grond op te rijzen. Daarentegen was de sterfte aan boord der Californische schepen zeer groot.

Te Sanjago heeft eene vreesselijke aardbeving gewoed, waardoor de stad veel gelijkenis had op eene grooten puinhoop.

De staat Yucatan wil den wensch te kennen geven om in de rei der Vereenigde Staten te worden opgenomen.

Het is aan Amerikanen volstrekt verboden op Havana te landen.

— Het is bekend dat in Noord-Amerika sinds lang op de groote rivieren kerken gevonden worden die, op drijvende vlotten getimmerd, de stroom langzaam op- en af varen ten einde op die wijze de oeverbewoners dier ontzaggelijke stroomen in staat te stellen de viering der H. Geheimen bij te wonen, iets waarvan zij anders, uithoofde van het gering aantal tempels op zulk eene uitgestrektheid gronds lang verstoken zouden zijn. Ook de Protestantsche industrieelen maken van dit middel gebruik en bezitten drijvende bedehuizen en schouwburgen.

Dit voorbeeld van de bewoners van Noord-Amerika, wordt thans in zeker opzigt nagevolgd in Siberie, dat, zoo als men weet, zoo uitgestrekt is als geheel Europa. De Grieksch Russische missionarissen hebben eene eenigzins draagbare kerk laten bouwen, die naar verlangen opgezet en weder uiteen genomen kan worden, en die, op verschidende groote karren geladen, van de eene plaats naar de andere wordt vervoerd. Door middel van deze geloofs-verbreiding zouden reeds ongeveer 1500 afgodendienaars gedoopt zijn geworden.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 22 Sept. Men schrijft uit Munster, dd. 21 September: De hier te houden zesde Algemeene Vergadering der Katholijke Associatien van Duitschland belooft luisterrijk te zullen worden. Met den avondtrein van gisteren van Hamm kwamen te gelijk 150 gasten aan. Er zijn bereids 100 afgevaardigden en meer dan 300 vreemden ter bijwoning dier Vergadering alhier aangekomen. Men telt onder hen mannen wier namen in het katholijke Duitschland den heerlijksten klank hebben, als: graaf Joseph zu Stolberg, vrijheer von Andlaw en hofraad Busz van Freiburg, hofraad prof. Zell van Heidelberg, prof. Riffel en Dr. Heinrich van Maintz, Dr. Theod. Häusle van Weenen, de opperlandgerigtsraad v. Hartmann van Linz, prov. Wieck van Breslau, prof. Michelis van Luxemburg, de pastoors Gelshorn en Schaffranek, vrijheer Wild. v. Ketteler, de graven Robiano en vele anderen. Mgr. de Bisschop Johan Georg heeft beloofd de vergaderingen te zullen bijwonen.

— Te Hamburg is aan den Mormonen-zendeling het verblijf in de stad ontzegd. Een maandschrift met den titel: Sion's banier der kerke Christi van de heiligen der laatste dagen, alsmede een Mormonen-bijbel, zijn daar ter plaatse in het licht verschenen.

— Men schrijft uit Bremen: Het *M. J.* zegt o. a.: »Wij hebben thans uitvoerige berigten uit Bremen nopens den zoogenaamden evangelischen kerkendag. Het zijn de afgrijsselijkste smaadredenen tegen de Katholijk. Kerk, waarbij de losbandigheden der Gustaaf-Adolf-Vereeniging als melk en honig voorkomen. De heeren (met eenige loffelijke uitzonderingen) schijnen hun gezond verstand geheel te hebben verloren, en wenden zich in laatste instantie tot de politie, met het verzoek om hen te helpen, dewijl zij zich zelven niet langer helpen kunnen."

— Uit Maints wordt gemeld, dat nog dit jaar de Hessische Ludwigs-spoorweg van Maintz naar Worms geopend zal worden.

BERLIJN, 21 Sept. Het ochtendblad *Die Zeit* is door de regering gekocht. De *Pr. Ztg.*, die tot op 400 geabonneerden [illegible] is, zal weldra ophouden te verschijnen.

— Volgens de *Neue Pr. Ztg.* zijn de geheimraden Stahl, Bruggemann en Scherer benoemd tot eene ministerieele staats-kommissie, om te beraadslagen over de noodzakelijke voorstellen tot grondwetsherziening.

WEENEN, 19 Sept. De inschrijvingen op de nieuwe leening van 80 millioen fl. bedroegen heden reeds ruim 100 millioen, en volgens de laatste berigten 110 millioen; de inschrijvingen in de kroonlanden waren nog onbekend.

— De Keizer van Oostenrijk heeft last gegeven, om den beraamden aanleg van de verdere spoorwegen in Hongarije, en van de verbeteringen van het verkeer te water daar te lande; met den meesten spoed door te zetten. Ter bevordering van den aanleg dier spoorwegen zal een deel der manschap van het leger ter beschikking van de daarmede belaste overheden worden gesteld en wel bepaald voor de aardewerken.

— Men meent in Oostenrijk de waarde van de spoorwegen niet alleen te moeten beoordeelen uit het oogpunt van handel en verkeer, maar ook in verband met de belangen van de verdediging des lands; en het is uit dien hoofde dat het oppertoezigt over al deze wegen in den Oostenrijkschen Staat, aan den generaal van Legeditsch, die laatstelijk de keizerlijke troepen in Hamburg en in Holstein heeft gekommandeerd, is opgedragen.

— Het regeringsblad bevat eene officieele opgave van het bedrag der gewone staatsinkomsten van de Oostenrijksche monarchie gedurende de eerste zes maanden van dit jaar, vergeleken met dezelfde tijdvakken der jaren 1851 en 1850, waaraan wij de volgende getallen ontleenen.

In 1852 bedroegen de directe belastingen fl. 38,680,122 tegen 35,812,400 in 1851 en 29,759,938 in 1850.

De indirecte belastingen bragten op fl. 60,584,307 in 1852; fl. 52,825,523 in 1851 en fl. 46,409,309 in 1850.

De inkomsten van de staatseigendommen, bergwerken, munt enz. waren in 1852 fl. 3,106,032; in 1851 fl. 3,777,038 en fl. 2,921,628 in 1851.

Het overschot van het amortisatiefonds in 1852 fl. 6,298,511; in 1851 fl. 5,207,317 en in 1850 fl. 4,967,687.

Verschillende ontvangsten bedroegen in 1852 fl. 2,680,580, in 1851 fl. 2,106,528 en 1850 fl. 2,780,396.

Het gezamenlijk bedrag der inkomsten was in 1852 fl. 111,349,552, in 1851 fl. 99,718,806 en in 1850 fl. 86,835,008, derhalve in 1852 fl. 11,620,746 meer dan in 1851, en fl. 24,514,544 meer dan in 1850.

— Uit Athene meldt men, dat de nieuwe synode den 7 September den eed in handen der Koningin had afgelegd. De nieuwe Bisschoppen zullen eerst na de terugkomst des Konings benoemd worden.

De Grieksche Senaat had twee wets-ontwerpen, reeds door de Afgevaardigden goedgekeurd, aangenomen, ten doel hebbende om een weg aan te leggen van Athene naar Tripolitza, en om de moerassen van Boeotie droog te maken. De Kamer der Afgevaardigden had de diskussie over al de in behandeling zijnde wets ontwerpen geëindigd en vakantie genomen, totdat de Senaat insgelijks zijne werkzaamheden zoude geëindigd hebben.

ITALIE.

Het *Journal des Débats* wil weten dat de reis van Rome naar den Britschen gezant te Napels, Sir Henry Bulwer, wel degelijk ten doel zou hebben, de goede verstandhouding tusschen het *foreing office* en den H. Stoel te herstellen, en daartoe een Britsch gezant te Rome te akkrediteeren in plaats van een konsul.

Het *Journal* voegt er bij dat de kardinaal Antonelli daarop had te kennen gegeven dat het vestigen van eene nuntiatuur te Londen eerst moest voorafgaan. Men doet wel, voorloopig van dit alles evenmin iets te gelooven, als van de woordentwist die volgens het voltairiaansche blad tusschen de beide personaadjes zou gevoerd geweest zijn over de processen van Murray en van Dr. Newman. Wie zal 't verhalen wat in een vertrouwelijk mondgesprek tusschen gemelde twee staatslieden behandeld is geworden? Zeker niet het *Journal des Débats*.

Het officieele dagblad van Savoye berigt dat Graaf Sambuy niet van Rome is vertrokken ten gevolge eener afbreking van de diplomatieke betrekkingen met den H. Stoel, zoo als men verkeerdelijk heeft gemeld, maar om genot te hebben van een verlof dat hem is verleend: zullende de Graaf in het begin van Oktober op zijn post terug zijn.

Te Napels is aangekomen baron Mollerus, gezant der Nederlanden bij de Porte.

Te Genua is het berigt ontvangen, dat de beruchte Garibaldi zoo veel geld heeft gewonnen met den handel in guano-mest, dat hij reeds eigenaar geworden is van het schip waarover hij bevel voerde, en dat hij met dat vaartuig onder Sardinische vlag de Middellandsche Zee zal komen bevaren.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Sept. De *Moniteur* bevat [illegible]: »Toen op den 22 Augustus het verdrag [illegible] geteekend, was het Belgische gouvernement [illegible] te verwachten dat hierop een dergelijken maatregel als de *Moniteur Français* mededeelt, zoude volgen, en dat wel zoo spoedig na eene regeling, welke volgens de bewoordingen harer inleiding zelve: *het behoud der goede betrek-*

kingen tusschen beide landen moest verzekeren en bevestigen. Aan de kamers zullen uitvoerige mededeelingen worden gedaan."

De *Indépendance* beweert dat het Fransche gouvernement het onverwijld weder in werking brengen van de overeenkomst van 1845 gevraagd had, behoudens latere onderhandeling, en dat ten gevolge der weigering van het Belgische gouvernement te Parijs vervolgens de bekende maatregel genomen is. Hier beschouwt men deze zaak als het begin van een tariefoorlog, die wel zoude kunnen eindigen met een ander soort van vijandelijkheden.

— Dezer dagen werd in de stad Aalst in O.-Vlaanderen eene stoute poging tot diefstal gepleegd, vergezeld van moordaanslag. Mej. van D. bevond zich des avonds met hare bejaarde moeder in haar slaapvertrek, toen zij bemerkte dat een harer japonnen uit eene kleerkas gevallen was.

Zij kon er de reden niet van gissen en vroeg er hare moeder naar. Doch inmiddels de kas naderende om de gevallen japon te bergen zag, zij tot hare verbazing een man met een zwart gemaakt gelaat in de kleerkas staan.

Zij gaf een gil van angst, doch de dief greep haar aanstonds aan en bragt haar met een zwaren hamer een hevigen slag op het hoofd toe. De moeder die haar wilde te hulp komen, onderging het zelfde lot. De dader ontvlood door het openstaande venster, zonder eenig spoor van zich achter te laten.

De beide dames werden terstond verbonden doch verkeeren nog in zeer zorgelijken toestand.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 September.

De gisteren te Rotterdam gehoudene THEE-VEILING, is als volgt afgeloopen:

Liggende in Entrepôt.

Aanvoer 1852.	Aanvoer 1851.
PECCO. Cts.	FINE SOUCHON. Cts.
N°. 12. 7/4 kist 111 a —	N°. 66. 132/4 kist. 90 a —
FINE SMALL LEAF GUNPOWDER.	„ 67. 62/4 „ 90 a —
N°. 18. 16/8 kist. 120 a —	FINE HYSANT.
SUPERFINE KYSOW CONGO.	N°. 71. 28/4 kist. 102 a 103
N°. 29. 275/4 kist. 91 a 92	FINE IMPERIAL.
FINEST KYSOW CONGO.	N°. 74. 35/8 kist. 116 a —
N°. 31. 151/12 kist. 92 a 93	FINE SOUCHON.
FINE SOUCHON.	N°. 86. 82/4 kist. 90 a —
N°. 32. 193/4 kist. 78 a 81	„ 87. 67/4 „ 90 a —
„ 33. 130/4 „ 78 a —	FINE HYSANT.
FINE FLOWERY PECCO.	N°. 91. 13/4 kist. 120 a —
N°. [illegible] 36/4 kist. 120 a —	FINE IMPERIAL.
SUPERFINE [illegible]	N°. 92. 22/8 kist. 130 a —
N°. 39. 25/8 kist. 118 a —	„ 94. 14/8 „ 130 a —
SUPERFINE UXIM.	FINE HYSANTSCHIN.
N°. 41. 53/8 kist. 126 a —	N°. 99. 9/8 kist. 98 a —
FINE GUN POWDER.	
N°. 43. 34/8 kist. 105 a —	
FINE FLOWERY PECCO.	
N°. 59. 111/12 kist. 115 a —	

Van de 198 koopen zijn 116 koopen verkocht, de resterende opgehouden.

Heden zijn verkocht 8, 8 en 12 vaten Maryland Tabak, per *Richard Anderson* (Junij 1851) en 8 vn. dito, per *dito* (Dec. 1851).

Heden zijn verkocht 20,000 Ned. ℔ prima Palmolie a ƒ 7¼, direkte aanvoer.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 23 Sept. Van Tarwe bij partij: 126 ℔ b. Pools ƒ 285.

Tegen morgen zijn wegens zeeschade in publ. veiling aangeslagen circa 404 ℔ Pools. Tarwe 122 a 125.

SCHIEDAM, 22 Sept. Rogge. Verkocht: 142/2 ℔ Koersche ƒ 194 6/w.; 147/2 ℔ Libau ƒ 197 6/w. — Moutwijn ƒ 15; Genever ƒ 18,50; Amst. Proef ƒ 19,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 22 Sept. *Koffij*. Er zijn gedaan 1800 b. Domingo en 300 b. Brazil.

Granen. De prijzen souteneeren zich, doch er gaat niet veel om.

Rijst. Dit artikel blijft gunstig.

Geraffineerde Suiker. Er zijn gedaan 100,000 ki brooden in papier RG.

Ruwe Suiker. Voortdurend ferm. Er zijn gedaan 2025 k. blond Havana tot ƒ 12¼ onder vreemde vlag voor N°. 10, 10½.

LONDEN, 21 Sept. *Ruwe Suiker. Vreemde.* Zonder handel. *Geraffineerd.* Gestampte tot vorige prijzen.

Koffij. Plantage soorten druk gevraagd tot volle prijzen.

Rijst. Met levendige vraag uit de hand tot de uiterste prijzen. In veiling golden 3048 z. Bengaal 10 s. 6 d. a 11 s. voor zeer goed wit; dat is 3 d. hooger.

LIVERPOOL, 21 Sept. *Katoen.* Er zijn gedaan 5 a 6000 b. tot ferme prijzen.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. ƒ	56½	Livorno	2/m. ƒ	38⅞
„	zigt „	56⅝	Napels	„ „	81⅛
Bordeaux	2/m. „	56 11/16	Petersburg	„ „	1,86
„	½/m. „	56 5/16	Weenen	6/w. „	30¼
Madrid	3/m. „	246	Augsburg	„ „	35⅜
Cadix	„ „	246	Frankfort a/M.	„ „	98¼
Seville	„ „	242	Hamburg	2/m. „	35¼
Bilbao	„ „	243	„	zigt „	35 7/16
Lissabon	„ „	42	Londen	2/m. „	11,90
Porto	„ „	42	„	zigt „	11,95
Genua	2/m. „	46⅝	Rotterdam	„	[illegible]

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			22 SEPT. 4½ u. gebl.	23 SEPT. 4 u. gebl.	
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.			64½	64 7/16	64⅜
Dito Dito	3	„	77⅛	77⅛	
Dito Dito	4	„	96½	96¼	96⅜
Dito Obligatien O. I.	4	„	96½		
Amortis. Syndic.	3½	„			
Handel-Maatschappij	4½	„			
Aand. Rijn-Spoorweg.	„	„			
Aand. Holl. S. M.	„	„			
Obligatien	„	„			
BELGIE, Obligatien 1844	„	„			
Cert. bij de Belg. Bank	2½	„			
Dito bij Rotsch. en Volksv.	„	„			
FRANKRIJK, Obligatien	3	„	52¾	52¾	
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5	„	73⅜		
Dito Nieuwe	4	„			
Dito 2/m. Beurweil.	„	„	23 13/16	23½	23⅝
Dito	3	„	50⅝		
Dito Binnenl. 2400 P.	„	„	46 3/16	45 15/16	46
Coup. Bewijzen.	„	„	2⅞	2⅞	
Amortisable Schuld		„	6 5/16	6¼	
PORTUGAL te Londen	5	„	43½	43	
Dito Dito	4	„	39 9/16	39½	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	„	108¼	105¼	
Dito Dito 1828 en 1829	„	„	107	107	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	„	„	97⅜		
Dito	4½	„	103½		
Dito bij *Hope*	4	„	91¾	91⅛	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	„	„	91⅛		
Dito bij id. 5de Serie	4	„	91¼		
Cert. te Hamburg	5	„			
Inschrijving in Assignat.	6	„			
Cert. van dito	„	„	72½		
POLEN, Aand. à fl. 500	„	„			
Dito met Lot. „ 300		„			
AMERIKA, Bank-Actiën		„			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	ƒ				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.		79½	79 5/16	79¼
Dito 1847	2½	„	41 7/16	41 5/16	41½
Dito 1851	2½	„	40 13/16	40 13/16	40¾
Dito Nieuwe	5	„	91½	91⅛	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	„	„		87	
Dito	4	„			
Letter B	5	„	90⅞	90⅞	90 15/16
Aand. met Loting fl. 500	ƒ				
Nieuwe dito „ 250	„	„	360		
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5	„			
Dito Leening 1843	5	„			
Dito £ 200		„			
PERU	5	„			
MEXICO Nieuwe		„	26⅛	26 3/16	26¼
VENEZUELA à £ 100	3½	„			
GRENADA à £ 100	2	„	23		
ECUADOR à £ 100			4½	4½	

De markt leverde geene belangrijke handel op. Hollandsche, Oostenrijksche en Russische goed prijshoudend. Spaansche iets flaauwer. De overige artikelen geene variatie.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55¾; 1840, 5 pc. 100¾; 1848, 100¾; 1852, 101⅛; Spanje Ard. 1 pc. 23 5/16; Binnenl. 3 pc. 46; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 21 Sept. Fransche 3 pc. 78,10; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 104,00; Schatk. —,—; Bank-Actien 2845,—; Belg. 1840, 5 pc. 103; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. 97½; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 50¼; Binnenl. 3 pc. 46¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, —,—; 1851, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 99.

MADRID, 16 Sept. Spanje 3 pc. 47; Ardoins 1 pc. 24⅝; Uitg. Schuld 6 7/16; Coupons 1¼.

LONDEN, 21 Sept. Cons. kont. 100⅛ a 100¼; op tijd 100⅛ a 100¼; Braz. 103 a 104; 1829/39 102½ a 103½; Den. 3 pc. 83½ a 84½; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 4½ a 5; Gren. 23½ a 24; Uitgest. 12⅛ a 12⅜; Mexiko — a —; Nieuwe 25⅜ a 25⅝; Peru 4½ pc. 104 a 105; Uitgest. 65 a 66; Rusl. 1824 5 pc. 118 a 119; (N.) 4½ pc. 104¾ a 105¼; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 38¾ a a 39; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅞ a 24; 3 pc. 50½ a 51; Coup. cert. 2⅞ a 3; Passive 6¼ a 6¾; Holl. 2½ pc. 65¼ a 65½; id. 4 pc. 99¾ a 99¼; Venez. 43 a 44; Uitg. 16½ a 17.

WEENEN, 20 Sept. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 93¾; Bank-Actien 1370.

BERLIJN, 21 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 94⅞; Loten 128½; Rusl. Stiegl. 4 pc. 98; Pools 4 pc. —; Loten fl. 200 22; id. fl. 300 163½; id. fl. 500 92; Amsterdam zigt [illegible] id. 2/m. 142¼ g.

HAMBURG, 21 Sept. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 91½; Spanje, Ard. 5 pc. 22¾; Binnenl. 3 pc. 43¾.

FRANKFORT, 21 Sept. Met. 5 pc. 82⅞; 4 pc. 65⅜; 2½ pc. 42½; Bank-Actien 1422; Darmst. Loten fl. 50 90; id. fl. 25 31⅜; Badensche Loten fl. 50, 65¾; id. fl. 35, 38⅞; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 64⅞; Werk. Sch. 4 pc. 96¾; Sijndic. 3½ pc. 95¼.

SCHEEPSTIJDINGEN.

ANTWERPEN, 22 September. Het schip Vasco de Gama, kapt. Töpper, van hier naar Amsterdam vertrokken, op de Schelde aan de grond vast geraakt, is gi[illegible] avond in vlot water gekomen, doch bij het ankeren, b[illegible]rt St. Laurent hoog tegen den dijk vastgeraakt, moet [illegible]ast lossen om af te komen.

BROADSTAIRS, 20 September. Een Nederlandsch eskader, bestaande uit de fregatten Prins van Oranje, Doggersbank, Sumatra en het stoomschip Cedeh, uit Texel op eene kruistogt, zijn heden met Z. W. wind het Goodwin Sand gepasseerd.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 Sept. in lading naar:

Keulen,	J. Noll, de Windhond.
„	E. Coesen, Colln N°. 15.
Dusseldorp & Neus	T. W. Meeuwsen, Niederrein N°. 6.
Duisburg	H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Wesel,	B. Brinkkamp, 2 Gebroeders.
Manheim	C. Meijer, Harmonie.
Ludwighaven	Ant. Fritz, Cristina.
Frankf. & Coblenz	E. v. d. Bruggen, Frankf. N°. 13.

MANNHEIM, 21 Sept. aangekomen:

A. Pauduin, van Amsterdam, 11 dagen reis.

KEULEN, 21 Sept. in lading naar:

Amsterdam, Kapt. Holz, Kolln n°. 2.
Rotterdam „ Berns „ „ 16.

Rijnhoogte ARNHEM, 22 Sept. 2 el 70 duim.
KEULEN, 22 „ 13 vt. 4 „

ADVERTENTIEN.

à VENDRE.

Un Orgue d'Eglise magnifique, avec Caise en chêne sculpte, d'une hauteur de 6 Mètres $^{70}/_{100}$, largeur 3 M. $^{75}/_{100}$ et profondeur 1 M. $^{21}/_{100}$.

Le Grand Orgue se compose de 13 registres et le Positif de 9.

Pour plus amples renseignements, s'adresser à la manufacture d'orgues d'Eglise et d'harmonium melodium de MERKLIN & SCHÜTZE, rue du Prince Royal, 2 des Ixelles, lez-Bruxelles. (2270)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn een onfeilbaar middel voor hoofdpijnen, verval van krachten en borstkwalen.*

Een soldaat die langen tijd gediend had in de Overzeesche bezittingen, leed sterk aan hoofdpijnen, was [illegible] zijde, welke hem zoo zeer verzwakte dat men genoodzaakt was hem uit den dienst te ontslaan. Bij het leger en in de hospitalen had men alles beproefd om hem te doen herstellen, doch ten laatste oordeelde men dat hij ongeneesbaar was. Na zijn ontslag bekomen te hebben, begon hij de pillen van Holloway te nemen, waardoor hij zich thans weder zoo welvarend bevindt, als hij ooit geweest is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ 0.90; ƒ 2.10; ƒ 3.30; ƒ 7.75, ƒ 15.50, ƒ 23,50.

Potjes Zalf à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3,30, ƒ 8.15, ƒ 15.90, ƒ 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (2075)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en zijne gewone Korrespondenten wordt met succes gedebuteerd:

Redenen van mijne Bekeering

TOT DE

KATHOLIJKE KERK,

van den Wel-Eerwaarden Heer,

J. GORDON,

Priester van het Oratorie St. Philippus Neri.

Naar de 5e Engelsche uitgave, door den vertaler van:

DE HEILIGE VADER enz.

Uit te geven ten voordeele van Arme en Verlatene Kinderen.

De Eerw. schrijver van dit belangrijk werkje geeft in 9 brieven de redenen te kennen, waarom hij tot de Katholijke Kerk bekeerd is. Degenen, voor wie deze brieven geschreven waren, zijn thans zelven leden van de Katholijke Kerk, en het is op verlangen van hen, dat dezelve door den druk zijn publiek gemaakt, — zoo wordt in de voorrede vermeld.

De prijs van dit werk is . . . . . . 60 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.